Ч. 57. Чернівцї, вівторок дня 11. (23.) марта 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин. Виходить щодня кромі днів по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

По руских плечах.

Починаємо на Буковинї переживати подїї, подібні як в Галичинї. Коли там Русини по тяжких борбах здобули яке впливове становище, то зараз на се місце зголошували ся перші — ренеґати рускі титулом тим, що они також „Русини“. Поки того становища не було, ренеґати сидїли тихо або були навіть завзятими Поляками і ворогами Русинів; аж коли зміркували, що можна по руских плечах вилїзти в гору, зараз собі нагадували свій руский рід, в котрім батько, мати, або обоє разом, або що найменче бабка були Русинами. Се їм вистарчало, аби зголосити свої претенсиї на становище призначене для Русинів, і — заняти єго.

Такі обяви вже маємо, а ще більше будемо мати на Буковинї. Коли тілько здобудемо яку позицию для Русинів, зараз там подиблемо цїле стадо ренеґатів. Аби стерво було, а гайворони найдуть ся... Доки на Буковинї і правительство і Волохи могли Русинів іґнорувати, доки православна консистория вела en gros фабрику ренеґатів, доти всїм перевертням і не снило ся признавати ся до Русинів, доти кождий знав, що аби чогось добити ся, треба бути Волохом і всї слїди своєї рускости затерти. Тепер у тій фабрицї ренеґатів деяка машинерия троха попсувала ся — і вже дістаємо з неї людий „недопечених“. Другі-ж, з давної школи, виховані в чисто волоскім дусї, міркують навіть, що тепер уже на Русинах можна зробити інтерес і на вдивовижу цїлій Буковинї за одну добу зміняють свою краску, як хамелеони, з Волохів стають „Русинами.“

Коли-б така переміна основувала ся на докладнім пізнаню нашого культурного житя, на розкаяню, що покинуло ся такий будь що будь спосібний до поступу і добрий руский нарід на поталу ріжнородним ворогам, — коли-б у такій перемінї знати було щирість наверненого блудного сина, то можна би і треба би сей обяв цїнити; він давав би нам доказ, що можемо вже й притягати людий до себе а не лиш відпихати. Але так, як се в Галичинї нераз дїяло ся, що сей або той панок польский при торжественних нагодах або при нагодї наживи нагадував собі нараз свій руский рід, — але так, як се на Буковинї починає ся дїяти, що збанкротований волоский боярин, котрий уже давно мав „возраст і глагол“, аби сказати, що він Русин, а не сказав того, аж нараз тепер признав ся до Русинів, — так скоро зміняти свою краску вміють лиш ті люди, що пронюхують особистий інтерес. Такі люди не вважають своїм обовязком познакомити ся докладно з культурними добутками нашого народу, їм вистарчає сказати на вітер „я Русин“, до того ще виявити тїсний провінціональний буковиньско-руский патріотизм, — і їм уже дорога до карієри стелить ся. Плосколоби рускі на вид такого наверненого боярина забувають нераз весь свій демократизм, витягають великі кадильницї і ладан і починають бояринови кадити. У хмарах ладану боярин зростає на великого чоловіка і ще більшого руского патріота, котрому очивидно має ся віддати в руки весь провід буковиньскої Руси, бо він боярин, зробив нам, мужикам руским, таку ласку і зволив до нас пристати... Тяжко не писати сатири!

Маємо на Буковинї такого волоского панка, котрий аж в остатних часах нагадав собі, що він Русин. Називає ся він Микола (Нїко) Василько і є нїби „властителем“ села Лукавець. Не є він барон, тілько Ritter von — ну, але в Русинів і то незвичайна прищіпка до порекла... Так той панок до недавна був славний лише з правдиво „польскої господарки“ на своїм маєтку і зовсїм не думав о тім. аби ущасливити Русинів своєю особою. Аж рівночасно зі своїм материяльним банкроцтвом, прийшов він на зовсїм незлу думку стати полїтиком. Волохи знають сего знаменитого господаря добре і не повірили би єму нїякого полїтичного становища; але є Русини, є вуйко єго посол Волян, є купка кацапиків, що їх такий новий член Руси своїм титулом і спорідненем зовсїм затуманить, — чому-ж би не використати положеня та не стати руским полїтиком?

Так від кількох місяцїв маємо на буковиньскій Руси нового руского „лицаря“, котрий свою лицарскість виявив уже тим, що зовсїм не по лицарски обходить ся зі своїми противниками. Хотїли єго кандидувати на посла на місци Воляна, але показало ся, що ще не має 30 лїт. Отже добрий вуйко Волян зробив з себе жертву на старі лїта і — як чутка йде — рішив ся ще посидїти у Відни два роки, поки дорогенький Нїко доросте, потім зложить мандат і віддасть єго Нїкови. Тимчасом Нїко приготовляє ся до полїтичної карієри. Наймив собі ґазету православного Гершка Чопа Buk. Rundschau — і там робить собі рекляму. Бук. Вѣдомости помагають єму притім, щоби припадком не поважив ся якийсь Русин сумнївати ся о рускости єго. І так маємо вже коли не готового полїтика, то що найменче кандидата на батька буковиньскої Руси.

Він тепер Русин, але руского дому не веде, бо то пусте... Він Русин, але про нашу лїтературу не має понятя, бо се також пусте... Він руский патріот, але серця не має до Русинів поза Буковиною, бо що они єго обходять?... Він по плечах буковиньских Русинів має вилїзти в гору! А щоби нїхто не мав до него претенсиї, аби він знав що більше про Русинів, знав їх розвій, стараня і цїли, то він відразу пристав до громади свого вуйка Воляна, в котрім так чудно жиє ся, бо там можна іґнорувати цїлу Русь, а проте можна звати ся Русином. Тим поступком доказав уже Нїко Василько, що він справдї полїтик, бо без великих заходів може осягнути то, що хоче...

Мало того, він ще демократ, особливо з того часу, як маєток стратив. Всїм волоским дїдичам вичитує тепер проповіди, що они страшенно зацофані і анї трохи не журять ся мужиками. Ті проповіди друкує відтак в Rundschau, робить відбитки і розкидає для своєї реклями. Є в тім справдї щось невиданого, аби чоловік, котрий називає ся Василько і має кревних баронами, зволив бути демократом та ще й руским, — отже не диво, що декотрі люди роблять великі очи.

Чудна тілько річ, як той демократ може жити разом і годити ся на „староруску“ проґраму пп. Воляна і Тиміньского, котрі остатними часами відограли таку сумну ролю помічників зацофаних волоских аристократів. Вжеж до демократизму належить пошановане мови демосу (народу), котру Волян назвав з аристократична коршемною! Вжеж до демократизму належить оборона тих прав мужицких, против котрих виступили Волян і Тиміньский в соймі! Erklären

---

21

ЗАЛІСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

Що від такого рішеня він і на другий день не думав відступати, о тім пересьвідчив ся зараз обрабований Мошком селянин Козак, котрий жив тепер простим зарібником у своїй бідній хатї і тілько всеї помочи мав, що кусник города і одна корова для дїтий. Він прийшов згорблений, з зарослим тупим лицем, з стеблами соломи в довгім волосю, до канцеляриї панотця з сумною вісткою, що єго жінка, котру о. Левіцкий тому два днї причащав на смерть, померла і він хоче тепер згодити ся за похорон.

Левіцкий усїв за стіл, виняв свої книги і питає ся:

— Як твоя покійна жінка називала ся на імя?

Козак стоїть і не знає, що відповісти.

— Як же ти єї кликав?

— Та як же? „Стара!“ і вже! — каже Козак так, як би то була річ зовсїм зрозуміла.

— А як она писала ся, ще заким вийшла за тебе замуж?

— Канонїрчиха!

— Ей, ти старий дурню! — вгнївав ся о. Левіцкий. — Жив тілько лїт з жінкою і навіть не знає, як она звала ся. То Канонїрчихою єї прозивали по батьку, а батько єї писав ся Чорний. — І заглянувши у метрику о. Левіцкий додав: — Називала ся небіжка Домна Чорна, прожила лїт 53, а з тобою 26. Що даш за похорон?

— Що-ж я можу дати, прошу єґомостя? — скривив ся Козак. — Я такий бідний...

— Ну, ти бідний, але й я не богатий. Даш пятку, менше не возьму!

— Єґомость, не маю, бігме не маю! Дам риньский, кожух заставлю, то роздобуду, але пятки не дам.

— Ну, то ховай собі жінку без мене.

— Та як же так можна, єґомость? Тілько лїт бідувала зі мною, тай тої прислуги їй не віддати? — говорив Козак тремтячим голосом.

— Як хочеш; або давай, або обходи ся без мене — повторяв о. Левіцкий. — Я не спущу анї крейцара. І я маю дїти і я мушу з чогось жити.

— Возьміть два риньских, панотче, а решту вам відробить син один або другий. Возьміть, панотченьку! — благав Козак.

— Маєш при собі?

— Нї, не маю.

— То йди, перше принеси! — сказав Левіцкий твердо.

І Козак пішов заставляти кожух. Приніс небавом два риньских, а решту, казав, відробить син в осени; буде молотити і картофлю копати так довго, доки не відробить. О. Левіцкий записав собі, що син Козака має єму відробити десять днїв в осени і казав старому прилагодити похорон на другий день пополудни. По тім торзї по

Sie uns, Graf Oerindur, diesen Zwiespalt der Natur!

Але ті всї неконсеквенциї п. Миколи Василька треба брати на карб єго перших кроків на поли полїтики. Тепер у него гасло: бий зацофаних дїдичів волоских, бий бар. Мустацу (хоч без него Волохи зовсїм не прийшли би до тої сили, яку мають), удавай демократа, оборонця прав мужицких, бий руских народовцїв (хоч они демократи першорядні), плети в Rundschau смалені дуби на *Буковину*, жий згідно з москвофілами, аби мати право звати ся Русином, — а там уже, коли єго виберуть послом, коли Русини стратять через то ще один мандат на користь перекиньчика, тодї: „чорт вас усїх побери, Русини; я більше нїчого й не хотїв, лиш вилїзти по ваших плечах в гору!“...

За богато ми зробили чести, що так розписали ся про сего молодого лицаря. Та хто знає, може се й потрібне, може ся наша статя то вступ до нової траґедиї, яку нам прилагоджує панич волоский. Впливи має, керинити може і буде; треба перед ним завчасу остеречи Русинів. Такого буряну не треба сїяти; сам родить ся на наших нивах...

Руска Каса.

Загальні збори „Рускої Каси для ощадности і пожичок“, стоваришеня зареєстрованого з ограниченою порукою в Чернівцях, відбудуть ся в недїлю дня 11. цьвітня н. с. о 3-ій годинї по полудни з слїдуючим порядком дневним:

1) Відчитане протоколу з попередних загальних зборів,

2) Справоздане з дїяльности каси і білянс за рік 1896.

3) Роздїл чистого зиску,

4) Вибір членів старшини, надзорчого комітету і Ради звязкової.

5) Внесеня членів.

На случай, єсли би не явило ся до важности ухвал потрібне число членів, відбудуть ся другі загальні збори о 6-ій годинї пополудни того-ж самого дня, котрі будуть рішали без огляду на число явивших ся членів.

Справоздане:

„Руска Каса“ зістала вписана в реєстр стоваришень заробкових і господарских дня 13-го червня 1896 р. Дїяльність свою розпочала дня 17-го липня 1896 р. Значить, справоздане касове і білянс з р. 1896 не обіймає навіть цїлого року, бо не сповна шість місяцїв.

До кінця року 1896, приступило до „Рускої Каси“ 80 членів з удїлами декларованими на квоту 1.860 зр.

З того 25 членів заплатило цїлу декларовану квоту на суму 760 зр.; 47 членів вплатило не повні удїли на квоту 240 зр. 68 кр; а 8 членів окрім вписового, не вплатили в тім роцї на удїл нїчо.

Приходи і розходи в р. 1896.

Приходи:

Фонд резервовий . . .	80·72	корон
Паї (удїли)	2.001·36	„
Вкладки щадничі . . .	4.841·16	„
4% пожички	2.060·00	„
Банковий кредит . . .	1.000·00	„
Зворот пожичок на скрипта .	72·00	„
Зворот пожичок на векслї .	527·94	„
Відсотки	226·26	„
Кошта адмінїстрациї . .	50·20	„
	10.859·64	корон

Розходи:

До каси фонду резервового .	80·72	корон
Вкладки щадничі і . .	1.142·10	„
Пожички на скрипта . .	3.018·00	„
Зворот 4%-ої пожички . .	1.060·00	„
Пожички на вексель . .	4.552·74	„
Відсотки	88·96	„
Кошти адмінїстрациї . .	78·58	„
Кошти заснованя . . .	320·38	„
Сальдо	518·16	„
	10·859·64	корон

Білянс за рік 1896.

Пасиви:

1) Фонд резервовий . . .	80·72	корон
2) Паї	2.001·36	„
3) Вкладки щадничі . . .	3.698·06	„
4) Пожичка банкова . . .	1.000·00	„
5) % побрані за рік 1897 .	47·94	„
6) Чистий зиск	128·54	„
	6.956·62	корон.

Активи:

1) Готівка	518·16	корон
2) Вкладка щаднича . . .	80·72	„
3) Векслї	4.024·80	„
4) Скрипти	1.946.00	„
5) Кошта адм. (належні) . .	5·28	„
6) Відсотки „ . .	3·78	„
7) Інвентар	309.82	„
8) Оплати нарерад доконані .	68·06	„
	6.956·62	корон.

Пожичок удїлила каса в минувшім роцї 47, на загальну квоту 6.570·74 корон.

Касове справоздане і білянс за минувший рік не дає нам можности робити які небудь висновки о будучности каси. Одним з найважнїйших условий єї розвою є осторожність в удїлюваню пожичок. Коли з одного боку видатки на адмінїстрацию пропорціональні до доходів каси, а з другого удїлені товариством пожички безпечні, каса мусить мати запевнену будучність. Кошти адмінїстрациї Рускої Каси дуже маленькі, адмінїстрация взагалї безплатна. Що до пожичок, то в першім роцї не можна було ще переконати ся о їх певности, бо каса удїлювала пожички передовсїм мужикам, значить, головно з піврічними термінами сплати. Каса істнувала не сповна пів року, тож перші терміни сплат, припадали доперва в перших місяцях 1897 року, не обнятих нашим справозданем. Щоби членам „Каси“ дати докладнїйший образ з дїяльности каси, доповнимо наше справоздане деякими датами з 1897 року.

До кінця лютого сплатили довжники рат на загальну суму 2.019·88 корон. Чотири довжники заплатили з запавших рат, на загальну суму 200 корон лиш 79·60 кор., решту прольонґувано. Тром довжникам прольонґувано цїлий довг, котрий впрочім табулярно забезпечений. Лиш в однім случаю мусїла каса звернути ся на дорогу судову і заскаржила вексель на 85 зр.

Справоздане виказує, що гріш вложений в „Рускій касї“ безпечний і кождий може з повним довірєм містити там свої капітали.

А. Руснак, заступник голови. *Др. В. Дутчак*, секретар.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 22-го марта 1897.

З ради державної. Дирекция канцеляриї ради державної вислала вже до нововибраних послів запрошеня, де сказано, що перше засїдане відбуде ся дня 27. с. м. о год. 11 перед полуднем.

Нову службу божу скомпонував на мішаний хор і орхестру др. Евзебій Мандичевский. Нову композицию відсьпівають у великий тиждень в черновецкій православній катедрі.

Процес Д. Вергуна скінчив ся в суботу. Трибунал узнав єго винним того, що старав ся

селї пішла поговірка, о котрій гнеть дізнав ся і Славко, що панотець збирає гроші вже для шестої доньки, а тимчасом о. Левіцкий, коли розважив свій вчинок, жалував єго якийсь час, але при слїдуючій нагодї зробив так само.

Все те стало ся мов на привіт отсеї маленької істоти, що на хрестї назвали єї Володимирою. Добре хоч, що маленька „Владзя“ того всього не розуміла і не знала: инакше житє відразу було би їй дуже гірке. І не знала она й сего, що поява єї на сьвіт спонукала о. Левіцкого також до одного вчинку, до якого він перше не показував найменшої охоти. Іменно та Ольга, що плакала і сумувала так задля сестрички Владзї, небавом дізнала ся, що повинна радше бути їй вдячною, бо о. Левіцкий на горячу намову бабусї Клявдзї рішив ся в кінци віддати Ольгу за Горошиньского.

— На кого ти хотїв ждати? — говорила бабуся до свого сина. — Шість доньок в хатї, адже того не скриєш перед нїким! А Горошиньский чоловік статочний, не надто молодий, має трийцять три роки, загосподарований, Ольга прийде на готове.

— В моїм родї ще того не бувало, щоби дївчата за учителїв виходили — говорив на се о. Левіцкий. — Та най уже побирають ся, коли така Божа воля.

Повідомлений о тім Горошиньский прибіг красно прибраний чимскорше в дім о. Левіцкого і поцїлував єго, бабусю, і свою суджену в руку. Єго лице, звичайно снїде, тепер зарумянило ся і він щасливо споглядав на свою суджену, що також немов віджила і стала якась жвавійша. О. Левіцкий принимав Горошиньского ласкаво, але без особливших любощів; за те бабуся Клявдзя скакала коло Горошиньского так, як би сама була єго судженою, а не єї внука.

— Ну, прецї потанцюю собі! — говорила она і рухала ся так жваво, як би танцї мимо єї старости зовсїм не приходили ся їй тяжко. — А памятайте, пане Горошиньский, не забудьте мене попросити бодай до кадриля.

— Добре, панї, прошу вже тепер! — відповів щасливий Горошиньский, сїдаючи коло своєї судженої.

Зоня кривдувала собі дуже. Такі осьвідчини їй не сподобали ся. „Як би менї мав хто осьвідчити ся — говорила она сестрам, пізним вечером лягаючи спати — то мусїв би перше впасти передо мною на колїна, потім присягнути, що мене дуже а дуже любить; а ми би потім обоє крили ся з тим перед татом і мамою довший час і аж відтак сказали би їм. А ту стало ся се якось так непоетично, сухо“...

— Проси Бога, аби хоч так непоетично осьвідчив ся тобі хто — відповіла Наталка.

— А! я тепер піду до семинариї, то можу собі почекати, і перебирати.

— Почекай, хто знає, чи приймуть тебе. Там зголошує ся таких, як ти, сотками. А лїпша рахуба була би, як тато казав, аби тебе Славко дома вчив, а ти потім іспит складала.

— То ще лїпше! — тїшила ся Зоня. — Буду на весїлю Ольги.

— Моє весїлє буде тихе, може навіть без музики — замітила Ольга. — Годї ставити ся, як нема за що.

Ще сказала Зоня кілька своїх думок і зараз заснула; лише Ольга і Наталка розмавляли до пізна в ночи, думаючи посполу над своєю будуччиною. З третьої комнати чути було часом пискливий плач наймолодшої доньки Левіцких...

(Дальше буде).

оснувати тайне товариство, і засудив его на тиждень звичайного арешту.

Опорожнені посади для учителів отворили ся в сторожинецкім повіті. Поданя треба вносити до 10. цьвітня до сторожинецкої повітової ради шкільної.

Трамвай електричний в Чернівцях має увійти в рух з початком мая. Роботи при будові шляху вже розпочали ся з весною, а часть возів прийшла ще в осени.

Задля божевільства надали в Чернівцях куратель Вільгельмови Ґродецкому і установили Др. Льва Кіслера куратором.

Гіпнотизму вже нераз уживали для злочину. Знана річ, що загіпнотизована особа звичайно не памятає по пробудженю, що діяло ся з нею підчас сну. Остає ся в ній тілько неясне вражінє, котре она уважає своїм власним внутрішним настроєм, коли оно тим часом є вмовленим через гіпнотизера. Тими днями прийшла до одного лікаря в Гамбурґу дуже богато убрана пані і жалувала ся на розстрій нервів. Говорила, що має напади боязни і живе в тім переконаню, що незадовго буде примушена відобрати собі житє. Та жаль еї покидати чоловіка, що до неї привязаний цілою душею а любить еї так, що еї житє навіть забезпечив перед місяцем на суму 50.000 марок. Ся обставина застановила лікаря, котрий зразу думав, що має до діла з божевільною і він запитав ся пацієнтку, чи муж часом не гіпнотизує еї. Коли она потакнула, лікар загіпнотизував хору і доперва в сні довідав ся цілої правди, що муж наказував підчас сну своїй жінці застрілити ся до двох місяців від часу асекурациї — котру товариство мало виплатити навіть в випадку самоубійства. Лікар спонукав мужа хорої жінки, щоби виїхав до 24 годин з Гамбурґа, бо в противнім разі зробить донесенє до суду, а хору вислав до Відня до проф. Крафт-Ебінґа, котрий запевняє, що вилічить еї з тої „насланої“ хороби.

Польский дім еміґрацийний в Н-ю Йорку замкнула поліция, бо показало ся, що заряд сего дому допустив ся тяжких провин против моральности. Власти американьскі довідали ся о тім з донесеня одної еміґрантки. Головні виновники десь щезли, а праса американьска докоряє Полякам і остро осуджує їх поведенє.

Борба о капелюхи в театрах веде ся в Парижи з великим завзятєм. Недавно розсїв ся якийсь пан у високім цилїндрі і не хотїв его скинути мимо кликів і псикань сидячих позаду. Коли остаточно приступив до него комісар поліциї з жаданєм, щоби здоймив капелюх, панок показав на дві пані що сиділи перед ним з далеко більшими капелюхами. Супротив пань хотїв комісар оказати ся ґречнїйшим, але того не хотїв зрозуміти властитель цилїндра і вийшов з театру, жадаючи при касї звороту гроший. При касї відмовили звороту а завзятий поборник капелюхової справи зладив таку скаргу до суду против дирекциї театру:

зваживши, що жаден закон не наказує мужчинам відкривати голови підчас представленя,

зваживши, що не можно опирати ся на тім, що вузкі мужескі капелюхи, хотяй би і високі засляняють сцену,

зваживши, що жіночі капелюхи, котрі тепер мають аж сьмішно великі розміри і роблять далеко більшу недогідність від мужеских капелюхів, заряд театру терпить на всїх місцях в театральній сали,

зваживши, що ріжницею пола не дасть витолкувати ся те неоднакове захованє супротив публики,

зваживши, що мужчини можуть мати більше причини, щоби затримувати капелюхи на голові, бо богато з них мають лисини

Іван Юлїй Самуїл Бернард жадає: звороту цїни білету, т. є. 8 франків і 2·50 фр. за страчені користи, що не міг бути до кінця тодїшного представленя.

Сьвіт звіринний не може знести великої підбігунової студени і після досьвідів учасників виправи Нанзена не можна спіткати вже поза 83° анї китів, анї фок, анї морсів, анї навіть медведів. Тілько рекіни посувають ся ще аж до 85°. Для виправи Нанзена був медвідь дуже пожаданою добичею, бо давав їм сьвіже мясо, товщ і футра; всїх медведів за три роки виправи забили товариші Нанзена 29.

„Добрі Ради“ залучаємо до нинїшного числа *Буковини*. З сего числа кождий може переконати ся, що се цїнне і практичне видавництво може стати правдивим порадником в господарстві і не повинно бракувати в жадній селяньскій хатї. До того і цїна ще така приступна (1·50 зр. річно), що при других видатках може кождого стати на ту маленьку суму. „Добрі Ради“ друкують ся тепер в нашій рускій друкарнї, тож і зверхний вигляд ґазетки виходить далеко старанніший і красший як доси.

До Петербурга вибирає ся сего року богато коронованих голов. Зараз по Великодни поїде наш цїсар (28-го цьвітня) відтак має приїхати король сиямский, цїсар нїмецкий, наслїдник італїяньского престола з жінкою, кн. Миколай Чорногорский, великий князь Гессен Дармштадский з жінкою, члени грецкого королївского дому, а наконець президент французкої републики Фелїкс Фор.

Молоденьку телятину, яко нездорову, заказало ц. к. мінїстерство внутрішних справ продавати і поручило підчиненим собі властям, щоби до приписів торгових залучили постанову, що занадто молоді телята виключає ся з торговиці, та щоби поучили наставників торговиць і оглядачів товару і мяса, як пізнати дозрілий вік телят.

Про погроми жидів в Шполї на Українї подано в „С.-Петербургскихъ Вѣдомостяхъ“ такі вісти: Дня 1-го с. м. о 3-ій год. пополудни налинула на місточко товпа селян і розбила в пух і порох маґазини, доми і товарові склади що належали виключно до жидів. Множество богатих маґазинів, дрібних крамів і сотки домів опустошено в несповна чотирох годинах. Шпола, що славила ся своєю цвитучою торговлею і взглядним добробитом, представляє тепер вид опустошеного неприятелем міста. Вікна і двері в домах повиламувані, меблї і всяке хатнє знаряде знищені; побіч маґазинів лежать цїлі гори товару, до котрих шнурком ходять женщини і дїти, щоби забирати домів жидівске добро. Причиною погромів була сварка одного селянина з жидом-ковалем що закінчила ся бійкою!

Конкуренция жінок з мужчинами доходить до того, що зачинають уже сьпівати мужеским голосом. В Італїї виступає в опері панна Іванна Конті, що сьпіває пречудним тенором. Лїкарі оглядали еї гортанку і не найшли нїчого анормального, а мимо того панна Конті виступає тілько в мужеских партиях і яко „тенорист“ збирає величезні оплески і — гроші.

Силу коня мірив Ф. Шміт, новим улїпшеним способом і переконав ся, що кінь зможе перемочи 65·6% до 78·5% тягару свог тїла.

Опозиция при винї. Угорский опозиціоність Юлїй Сульнер хвалив на принятю мінїстра президентів Банфи-ого одну сорту білого вина і звернув ся до него з питанєм: Маєте, ексцелинціо богато того вина? — Ну, відповів Банфі, може вистане его на тих пятнайцять лїт моеї управи, що менї випророкував Мікшат. Сульнер звернув до своеї партиї і сказав! Товариші. беріть ся добре до того вина, щоби скінчило ся чим скорше!

Утопив ся тамтого тиждня коло Калинівців господар з Дорнаватри, коли хотів перейти через лїд, що стояв ще на Бистрици. Крихкий лїд заломив ся і неосторожний чоловік пішов під спід. Люди ратували, але витягнули з води вже неживе тїло.

Скажений кіт. В Щаковій лучила ся минувшого тиждня така нещастна пригода. Начальник тамошної поліциї, комісар Вільгельм Мисевич, почув в ночи, що до дверий добуває ся і мявчить его власний кіт. Коли Мисевич отворив ему двері, кинув ся кіт на него покусавши і подерши ему руки. Відтак кіт утїк і сховав ся в зелїзничім варстатї. Робітники, що там були, убили его, а не знаючи, що кіт скажений і боячи ся відвічальности за убите, вкинули его до одного ваґона, що відійшов з поїздом до Відня. Комісар Мисевич находить ся тепер в заведеню проф. Буйвіда в Кракові, котрий орік, що кіт був скажений.

Складки. На *Народний Дім* в Чернівцях зложили далї Н. Н. з Черновець 2 зр., учит. Ів Сенюк з Маморницї 1 зр., учит. Йос. Григорчук з Чорториї 1 зр., надучит. Бартошевский з Борівців 1 зр., третина із складки на пращальнім вечерку у нач. стражи фінансової п. Енґля в Путилові 1 зр. (на се зложили ся п. Енґль 1 зр., судия Лучаковский і аптикар Ступницкий по 50 кр., дрібними датками 1 зр.), складка прислана надуч. Мат. Григоровичом із Суховерхова 11 зр. 10 кр, (на се зложили ся: надучит. Ів. Мандичевский 2 зр., інспектор Стратичук і пані Хшонстовска по 1 зр. 50 кр., надучителї Дарій Пігуляк, В. Івасюк, Мат. Григорович і Мариянчук по 1 зр., учит. Д. Евстафієвич, пані Івасюкова і учителька Матильда Вальтер по 50 кр., пані Архіп і добродійка Шапка по 30 кр.), третина із складки з Путилівщини 2 зр. (на се дали о. Георгій Балошескул, парох в Дихтинци 5 зр. і ц. к. возьний суду в Путилові Ів. Шкурей 1 зр.) — разом доси **138 зр. 97½ кр.** — Надучит. Никорович з Кіцманя зложив трету рату складки члена основателя 5 зр., а надучит. Василь Радомский з Кучурова малого другу рату 2 зр. — На *друкарню* зложили учит. Йос. Григорчук з Чорториї 1 зр., третина із обох повисше наведених складок з Путилівщини 3 зр. — разом доси **22 зр. 97 кр.** На *бурсу* зложили: Третина з обох висше наведених складок з Путилівщини 3 зр., госп. М. Кузик 1 зр., Ів. Топала 1 зр. оба з Волчинців, руска черновецка громада 12·50 зр. разом за 1897 р. **117 зр. 32 кр.** — Сердечне спасибіг!

Дрібні вісти. З Альжіру прийшла вість, що по над Біскрою пересунула ся тьма тьменна саранчі і поробила скрізь великі спустошеня. Дуже загрожена є провінция Константина. — В Фезї завалила ся часть старого міского муру і роздавила на смерть 180 робітників. — Вдова по банкирі барони Моріцу Гіршу, котра жиє тепер в Парижи, подарувала для міста Монахії 1.200000 марок на збудованє шпиталя для положниць. — З паперу роблять не тілько бочки на вино, але зачали тепер в Америцї робити карабінові кулї, з алюміневою поволокою.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 22-го марця 1897 року.

Відень. В куриї більших посїлостий в Країнї, Каринтиї і Шлеску вибрали шістьох лїбералів.

Відень. Вибори з міст: Баден, Вінер-Найштат, Корнайбурґ, Ст. Пельтен, Кремс вибрали антисемітів. В Стириї вибрали 5 Нїмців-народовців, 1 лїберала 2 тїснїйші вибори. В Тиролю 1 клерикала, 2 Італїянців, 2 тїснїйші вибори.

Кольонія. З Петербурга доносять, що задля студентских розрухів заарештована донька поважаної загально родини улягла в петропавлівскій цитадели знасиленю жандарма. В сусїдних вязницях було чути крик і взиванє о ратунок. Незадовго спровадили лїкаря. Дївчина відобрала собі на другий день житє.

Відень. В серединї міста вибраний Носке. Лїберали Кеп, Врабец і Офнер змірять ся ще при тїснїйших виборах з антисемітами. В Леопольдстатї прийде до тїснїйшого вибору межи лїбералом а антисемітом.

Півець церковний

з гр. кат. парохії у Вижници з добрим голосом, обзнакомлений добре з уставом і сьпівом церковним, з добрими сьвідоцтвами, літ 20, пошукує посади. Місце може обняти зараз і на жадане посьвідчитись похвальним сьвідоцтвом від Всч. отця пароха.

Тимофтей Волинець

гр. кат. півець церковний у Вижници на Буковині почта в місци.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в літоґрафічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зор“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отсї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1 зр.** за річник, а всї 7 разом **6 зр.**

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна істория, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток для чемних діточок.“

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

Приватна клініка хірурґічна

(Приватна лічниця операцийна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. **оператора** ц. к. хірурґ. клініки університеской *Більрота-Іуссенбавера* у Відни

находить ся

в **Чернівцях** улиця Мецґера ч. 25.

В справі приниманя хорих і иньших інформаций треба удавати ся до управителя приватної клініки **д-ра Квятковского** в Чернівцях, улиця ратушева (дім Вішофера.)

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просьвіти“ Ринок 10.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові,** котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язиці.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Памятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарнї „Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселиці, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселиці .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.